

ТЕЛЕГРАФУ ВОМАН.

Телеграфъ єсе одатъ по сен-
търь: Жоа. — Препътерація се
фаче дн Сівій ла еспедітара фо-
ні; по аффаръ ла Ч. Р. поще, къ
бапі гата, пріп скрісорі франката,
адресате кътре еспедітаръ. Пре-
пътъ препътерація пентръ Сівій
єсте по ап 4. ф. 20 кр. в. а. а. не о-
жидате де ап 2. ф. 10 кр. Пентръ
челалте пърді але Трансильваниї

N^o 23. АН^o 18 IX.

Сівій 8. Іюні. 1861.

ші пентръ провітчіле din Монар-
хій по ап 5; ф. 25 кр. сар ож-
мътате de ап 2. ф. 62 $\frac{1}{2}$ кр. Пен-
тръ принц. ші дери стрыне по ап
9 ф. 45 кр. по $\frac{1}{2}$ ап 4 ф. 72 кр. в. а.

In серателе се пльтескі пен-
тръ фінансы бръ ка 7. кр. шірд
ка зілтере тіні, пентръ а доза бръ
ка 5 $\frac{1}{2}$ кр. ші пентръ а трея репецире
ка 3 $\frac{1}{2}$ кр. в. а.

ЛІНШТИІНЦАРЕ de ПРЕПЪМЕРАЦІОНЕ.

Къ сферштѣлъ ліпні ачестеа єсе термінъ пентръ ачеи DD. Препътерації, карій ай препътератъ по $\frac{1}{2}$ de ап. Се дешкіде даръ о препътера-
ціоне по въ дела 1. Іюні пъпъ ла влтіма Декемвріе 1861. Прецвль пентръ Сівій 2 ф. 10 кр. пентръ чеелалте пърді але Монархії 2 ф. 62 $\frac{1}{2}$ кр. єръ
пентръ Принципате ші дери стрыне 4 ф. 72 кр. в. а.

Се поате препътера ла еспедітара „Телеграфъ Ромън“ къ бапі гата пріп ч. р. Поште дні скрісорі франката. Къ окасівна ачеаста адъчим твл-
ьмітъ пъвлікъ ачелоръ Domnі, карій біне ай воітъ а спріжні ачестъ жерпаль атжтъ къ препътерація, кътъ ші къ трімітереа артіклілоръ інтере-
сані ші тыеторі ла віада поастръ національ ла тімпль de фанъ атжтъ de тішкатъ, рвгъндне
актъ дппнайт.

Сівій 1-а Іюні 1861.

Editора.

TRANSLVANIA.

Бісеріка ортодоксъ ръсърітейанъ din Буковіна.

Францілоръ! лупгъдії впвлъ алтвіа ка Драгосте
Ефес. к. 4. ст. 2.

Сівій 5 Іюні. Св Тітвлъ. Доріцеле френт-
зкредінчеславі клерв din Буковіна ла прівінца ор-
ганизърі каноніч а Diecerei, ші а реферінціе Іе-
пархії сале ла Органіствлъ Бісерічей ортодокс
din Статвіле Австріеи ай ештъ о Брошвръ ла
Чернъвії ла ачестъ ап, ші квірінде ла сіне па-
тре пърді, ла партеа I. впв репортъ деснре челе-
літъплата ла Бісеріка Буковіні; ла партеа II.
доріцеле клерв din Буковіна; ла партеа III. А-
дреса клерв din Буковіна ла Екселенціа Са Дл. Епіскоп
алъ Буковіні; ші ла партеа IV. Рефлексії крітіч
пентръ елаборареа регімърі реферінцілоръ ієархіч
аме нації ромъні ші сърве;

— Не лътъ вое а дескоцері пъререа поастръ
ла ачесте Dorinе але францілоръ Буковінені din
ші пектъ de ведере стржнсъ вісеріческъ ші канонікъ,
ші пофімъ, ка съ фімъ біне лупделеші, къчі по-
сажнітъ провокаці ла ачесте ржндрі, de оаре че
ла потеніта Брошвръ се фаче амінтире ші деснре
доріцеле поастръ пентръ реставржнда Мітрополіе а
поастръ, ші деснре впв Cinodъ цепералъ ка деснре
ші канъ алъ лупреці поастръ Бісерічей din Австрія.

Пе паціна 5. афлътъ ачеса dorinъ а клерв din
Буковінені, ка adminіstrареа аверії вісеріческъ,
ші ждекъторія ла квзеле матрімоніале съ се пе-
тіціоне.

Нъзвіала ачеста а клерв din Буковінені єсте по
пъті дреантъ, чі лупкъ ші потрівітъ къ прінципівлъ
статвлъ аєстріакъ, адоптатъ de 13 апі лупкоаче,
ші dorinъ, ка респектареа аверії Бісерічей Букові-
ненесъ по таї фіе din партеа статвлъ маї de жосоко-
тітъ de ачеса респектаре, че о аре статвлъ кътъ аверіле
алтор корпорчії, прекъпоскъте de кътъ статъ, пре-
кът ші кътъ аверіле сінгратічмор пропріетарі, пентръ
къ прекътъ ачестіа, аша ші Бісеріка аре indi-
відвалітатеа са легале, чеа че статвлъ модернъ по
поате ігнора, кътъ таї пвдженъ а ні да ачелъ
Drentъ de adminіstrареа пропріеї сале авері, че
о ласъ по вътъматъ алторъ пропріетарі.

— Ашишдереа пофімъ францілоръ Буковінені,
ка съ ажнгъ кътъ таї кврнду ла dorinца лоръ, ка
квзеле матрімоніале съ по се маї трактеze de къ-

тръ ієрідікціїні політіч, чі de кътъ стъпкіїреа
вісеріческъ, прекътъ ачеста дні din векіте се
практизезъ пела тоате Епіскопіле поастре din про-
вінціе ачестіа.

Тотъ по паціна 5 дореште клерв din Буковінені
desfiindarea denendinge Епіархії лоръ de кътъ
Мітрополія Карловідеа, ші pidikarea Епіскопії-
лоръ din Буковіна ші Ardealъ ла треанта de Mi-
трополії пеатърнате къ лупквіндареа впорд Епі-
скопії тітвларі прелъпгъ ачесті Мітрополії.

Ла ачесте паціе овсервътъ: 1, къ клерв din
Буковінені єсте ла Drentъ съ, кжндъ дореште а
ce desfache de denendinga Карловідеа, че вп
канонікъ, ші елъ пав венітъ пе кале канонікъ съб ачеса
denending; a 2, къ pidikarea Епіскопії din Буковіна
ла треанта de Мітрополії къ doї саї таї твлді Епі-
скопії свіfraganі, вп о прічепетъ, къчі ваза впні
асеменеа dorinе de o Мітрополії къ Епіскопії ті-
твларі вп о афлътъ ла Pidalionъ. Атъта лисъ
кончедемъ, къ Епіскопії din Буковінені аналогъ къ ка-
нопълъ 12 din Халкідініа, ші 38 трблапъ, ла каре
ші клерв din Буковінені пац. 27 се провоакъ, поате
авеа тітв de Мітрополії, къчі recideazъ ла капі-
тала впні провінції автопоме ла челе політіч, ші
асфелів de Мітрополії єсте пъті опорарів, Фъръ
вътътареа Dritvrlorъ Мітрополітълі адевъратъ, ва
съ зікъ, ачелъ Мітрополії, кареле єсте Мітрополіт
пебазавісеріческъ, дар вп політіко-чівіле. Мотівареа
dorinе сале o фундэзъ францілоръ din Буковінені
ла челе дрептъ але дрептъ, ка съ зікъ, Мітрополії, кареле лъквеште ла ка-
пітала цірії Фъръ прівіре ла есістіца впв Fondъ ві-
серіческъ таре, саї тікъ, къчі Сінції Піріці паї
kondisionatъ пічі одініоаръ дела стареа материале
ашезареа врєпні Мітрополії саї Епіскопії, чі дела
памъросітатеа крещілоръ ші а Епіскопіоръ, ші
ачеста ай фъкътъ еї по ваза ачелор Інстітюїві, каре
ржндеескъ ла tott апвлъ ціпераа Совоарелор архі-
рещті, ші днпъ евентвалітъці алецереа повлъ Епі-
скопії ші хіротоніреа лві. Клерв din Буковінені ка
грей ва птета da ръспнпсъ Fondatъ ла капоане де-
спре алецереа челор doi Епіскопії свіfraganі, чі до-
реште аї авеа лупгъ Мітрополітълі съ, кжндъ кано-
нілъ ал 6-lea din Capdikia лефвеште, къ Мітропо-
літълі сінграпъ по ажнпе спре алецереа Епіскопії

, чава, векіе ші ренвтіта лоръ Мітрополіе. Мон-
тентвлъ, къ Іпокітвлъ еї решеде ачтъ ла Іаші,
„пі dezice Drіtвlъ, de a фі earьш ашезатъ, къчі
„єсте ea de джнсълъ деспърдіть пріп цертії полі-
тічі, ші опріть de легътвра ієархікъ. Стрѣтв-
тънди Мітрополітълі Кіеввілъ скавпвлъ съ ла Вла-
dimirъ, ші de аічеса ла Москвіа, ші debenindъ
„апої Kievvilъ ла Літваніа ші Polonіa, фз ачі аш-
затъ по фундаментвлъ ачелы тітв алтв Мітропо-
літъ, ші Патріархълі Константінополі хіротоні
ші пре ачеста ші пре челв алв Москвіе. Тотъ а-
честа се лупжнпль ші ла Іпекъ, днпъ че Арсеніє
Черноевіч Патріархълі Смрвілоръ тредв къ о парте
ніа пчівніе ла Австрія „пац. 25 26.)

Noаъ ні по се bedъ тотівеле ачестеа а фі ка-
попіч мі ла каноане фундате пентръ дріїндареа
впні Мітрополії, ші ка деосевіре челе че се адъкъ
дппнайт de тітвлъ чел по впні векіе, пентръ къ че-
ле dintjіj се редвкъ ла тоате Епіархіе фъръ део-
севіре de dirnitatea лоръ, ка піште атвівте прівіто-
ре ла стареа материале а Епіархіелор ла деовште,
дар вп ка атвівте фундаментале, че се черв ла лу-
тетівреа впні Мітрополії канопіч днпъ ашезьмінте-
ле Ортодоксії поастре. Мітрополіе ла дріцелеславі
вісеріческъ аре локъ лупт'о провінціе автопоме ві-
серіческъ, вnde днпъ черінца памървілъ крещілі-
лоръ сжнтъ doi тредв саї ші таї твлді Епіскопії Епі-
хіалі, днптръ карій ачела єсте чел dintjіj луптъ
еї, ва съ зікъ, Мітрополії, кареле лъквеште ла ка-
пітала цірії Фъръ прівіре ла есістіца впв Fondъ ві-
серіческъ таре, саї тікъ, къчі Сінції Піріці паї
kondisionatъ пічі одініоаръ дела стареа материале
ашезареа врєпні Мітрополії саї Епіскопії, чі дела
памъросітатеа крещілоръ ші а Епіскопіоръ, ші
ачеста ай фъкътъ еї по ваза ачелор Інстітюїві, каре
ржндеескъ ла tott апвлъ ціпераа Совоарелор архі-
рещті, ші днпъ евентвалітъці алецереа повлъ Епі-
скопії ші хіротоніреа лві. Клерв din Буковінені ка
грей ва птета da ръспнпсъ Fondatъ ла капоане де-
спре алецереа челор doi Епіскопії свіfraganі, чі до-
реште аї авеа лупгъ Мітрополітълі съ, кжндъ кано-
нілъ ал 6-lea din Capdikia лефвеште, къ Мітропо-
літълі сінграпъ по ажнпе спре алецереа Епіскопії
чі треве съ се adnpe тоді Епіскопії din Мітрополіе.“
Апої таї впні ші ачеса луптреваре канопікъ: къ кв-
ва хіротоні Мітрополітълі Буковінені пре doi свіfraganі
Епіскопії аї съ, кжндъ се чере, ка Мітропо-

літвілі від Епіскопії съ хіротонісесакъ пре Епіско-
пії? Дар апої левеште капоюл 12. ал Соб, Ек. IV.
ка Епіскопії съ пъ нѣзіаскъ ла Стъжнірі літпъръ-
тешті пептру de a dobjndi тітвлі de Мітрополітъ,
fiindkъ ачела каде din треата са, кареле се ва
апъка а фаче впъ ка ачаста, ші ласъ лп локъ пътai
ачеле Мітрополії опораре, каре таіnainte de ачестъ
Соборъ саі чіпстітъ къ пътne de Мітрополіе de кътъ
стъжніреа політкъ, ші ржndвеште, ка тої ачесті
Мітрополії опорарі съ пъзесакъ лпсъшітеле Дреп-
тці але Мітрополії чеі adeвърате.“ Пріп вртаре
Мітрополітъ опорарі есте лп Бісерікъ пътai Епі-
скопъ епархіал, кареле пъ поате авеа сієші съвор-
дині Епіскопії пічі съфрагані, пічі тітвларі.

— Dopindca фрацілоръ въковинені de пе паціна
36. ка алецереа Мітрополітъ лор опорарі съ се
факъ лп прессенда Шефлві Църї, еаръ пре чел de-
пътітъ Мітрополітъ de Maiestate съл хіротонісесакъ
вечіпвлі Мітрополітъ лп врта mandatvіl гъвернен-
тештіл ші ал Каполвлі 6. din Capdikia, — пъ не
паре а фі фіндатъ пе база Капоапелор, къчі деакъ
дорескъ фрації въковінені автопоміа вісерічеаскъ,
атвпчі лп аффачеріле лор пептру алецереа Мітропо-
літвілі требже съ філі лівері de орі че інфлінцъ а
стъжніреа політіче, ші съсдінереа opdinei впне ла
ачаста алецереа съ пъ о kondijoneze de презенда Ше-
флві Църї, чи de сfіndenіа ші търітіа впні асе-
тінене аффачері, кътъ есте алецереа а впні Мітропо-
літъ. Апої фрадії въковінені, преквтп пісепаре поаъ,
пъ чітезь дрептъ Каполвлі 6. din Capdikia, кънд
ржнілдьце не ел зікъ, ка пре Мітрополітъ лор
съл хіротонісесакъ вechіпвлі Мітрополітъ, пептру къ
лп ачелъ капою се фаче потеніре decspre o Епар-
хіе (ва съ зікъ, decspre o Мітрополіе) лп каре се
афль Епіскопії таі тѣлі, ші ай ремась пътai впні
Епіскопії лп віацъ, еар чіалалді ай тѣрітъ, ші пре-
скріе, че аре а фаче впні асемене Епіскопії пептру
алецереа ші хіротоніреа Епіскопілор поў алеши. Апої
Фрацілор! de че пофтіді, ка вechіпвлі Мітрополітъ съ
хіротонісесакъ лп врта Mandatvіl гъвернен-
тештіл пре Мітрополітъ востръ? Оаре п'ар фі таі тѣлі
днівъ дххел фрідіетъді, кънд аці допі, ка ачелъ
Cinodkъ, кареле ай алеши пре Мітрополітъ, съ
пофтесакъ пре вechіпвлі Мітрополітъ, ка съ хірото-
ніасакъ пре поў алеши востръ Мітрополітъ? Лпсъ
ачестъ вechіпвлі Мітрополітъ din Австрія пъ ва пътіа
кътеза а фаче ачаста пічі ла mandatvіl гъвернен-
тештіл, пічі ла реквізідіa Cinodkъ востръ, пъпъ кънд
ачестъ обіектъ п'л веді порта къ лппрезна лп-
децереа а аdevъратвілі востръ Мітрополітъ din Мол-
дова, (ла ачестъ обіектъ лпкъ пе вомъ лптоарч),
къчі алтпітрелса фъкжнд арб вътъта челе таі кар-
динале ашезъмінте вісерічешті, преквтп Мітрополіа
Карловецкія ла a. 1774. ай ші вътътві ачеле, къ-
тежжнд а пріпі съ іспредікіа са пре Епіскопія Бъ-
ковінії лпвріa mandatvіl гъвернен-
тештіл. Чі-
лалалтъ тотівъ ал клервілі въковінені пептру о Mi-
трополіе есте базатъ пе треі Мъпстірі, каре потъ
дінеа Епіскопії ші алді dіgoіtarpі вісерічешті пептру
сътіа Мітрополітъ. Ноъ ачестъ тотівъ пе фі пъ-
тai добада decspre фрітсіа чеа dinafarъ а вісері-
чей din Бъковінії, дарп пъ ші фондаментвілі ка-
понікъ пептру лпфіндареа впні Мітрополії рестрінс
лптъ граніціле провінціе въковінені. Лп ачастъ
категоріе kade ші Бісеріка чеа търеацъ катедрале,
ші Nobilita optodokсe въковінені, каре о але-
гасъ клервілі лпкъ de впні тотівъ спре спріжніреа
dopindce сале. Лпсъ вреднісъ e de laudb ачеса тър-
тірісіре а Фрацілор въковінені, пріп каре пац. 13.
зікъ de ші Епархіа лор поседе авері лрсемпіате,
тотіші фаца сі лп цепері есте фоарте місеръ, ші
тірісіре, къчі Бісерічеле лор пріп Сате сжптde лемпъ,
тічі, ші фъръ de вазъ; де векі че сжптъ, таі къ се
ръсінескъ, ші таі къ пъ сампъ а фі лъкашарі але-

пеквріпсвілі D-зей. Пептру ліпса каселор паро-
хіале се кілбескъ Пъсторії съфлетешті лп бордее,
преа адесе къ пропріетарітві лор съв впні акопере-
тжні, — . Пептру підіпътатеа дотаціе kadъ о се-
тъ de Пъсторії лп іспітъ, а чере къ аспріме ад-
тівріле парохіале, ба кжте одать а ші аспрі пре
парохієпії съ къ дѣріле Епатрахілві.“ Аша даръ
прелжнгъ fondvіl челъ богатъ релігіонарі аре Епар-
хія Бъковінії токті асфелів de невоі, ка ші алте
Епархії, каре пъ се въкъръ de впні fondvіl мape. Пре
піо пъ не тѣлцътеште пічі челъ депрівръ тотівъ
adscъ din тітвлі челъ векі ал Свчавеї, ші челъ поў
дела Kievъ ші Іпекъ. Челъ dela Свчава пъ не тѣл-
цътеште, къчі есте штітві, къ пе піпеле Свчавеї,
ка ал впні Орашъ, unde era odinioarъ скав-
пвлі Мітрополітанъ, лпкъ ші астъзі пътai Mi-
трополітъ Молдовеї аре Дрептвіл історікъ, ші
капонікъ. пъ не тѣлцътеште пре пої таі депар-
те пічі есеппвлі лватъ dela Kievъ, Vladimirkъ,
ші Москва, пептру къ пе зіче тацістра віеді, къ
ла Kievъ лп векіті ай фост скавпвлі Мітрополітанъ,
кареле саі трапспвсъ ла Vladimirkъ атвпчі, кжнд
Припчіпії ресіені ай стрътвтатъ реседінца лор din
Kievъ ла Vladimirkъ; еар жпнд Москва саі фъквтъ
капітала Ресіеї, атвпчі скавпвлі Мітрополітанъ din
Vladimirkъ саі твтатъ ла Москва. Ші fiindkъ Москва
de Kievъ есте фоарте департе ші лп Літвапіа ші
Полоніа ай ресіасъ Kievъ de Капітала Църї, ші
аколо ай фостъ таі тѣлі Епіскопії епархіал, карі
de Dрептвіл історікъ ші капонікъ съ певоіа а реста-
торнічі векіа лор Мітрополіе; пептру ачеса пріп реа-
шезареа скавпвлі векіл Мітрополітанъ ла Kievъ, ші
лпфіндареа скавпвлі поз Мітрополітанъ ла Москва
пітіка алтъ пъ саі фъквтъ, дектъ лпpliпіреа Ка-
ноапелор Optodokseі поастре decspre впна органіса-
ре а Іерархіеї din ачеле пътці. Еар таі преврътъ че
се атіпce de analogia скавпвлі патріархалъ din
Іпекъ къ актъ лпfiindanda Мітрополіе din Бъковіна,
пої аналогіа ачаста пъ о пріченетъ; пої din Исторіа
Скавпвлі патріархалъ din Іпекъ штітві, къ Патріар-
халъde аколо Арсеніе Черноевіч ай треквтъ лп А-
стрія ла a. 1690. къ таі тѣлі ші de фамілії сър-
вешті, къ ел къ лпвріреа Стъжніреа політіче ай
фondatъ Мітрополіа de астъзі dela Карловецкъ, ші
къ ла Іпекъ днівъ ел ай вртатъ алтъ Патріархъ, къ
Черноевіч ай пътві трече лп пърціле австріаче,
ші а пърсі скавпвлі събъ, дар п'аі автъ дрептъ а
стіпсъ днівъ ресіасъ Патріархалъ din Іпекъ Самвілъ
ачестъ скавпвлі патріархалъ лп врта incipitilorъ
Фапаріюлоръ din Константіополе. Пе база ачестъ
перестріпаверъ аdevърі історікъ пъ не сfіmта а зіче:
къ Мітрополітъ Карловіцеанъ пъ і се каде тітвлі
de Патріархъ сърбескъ, чи днівъ лппрежвръріле de
астъзі і се каде Мітрополітъ din Бълградвіл Сър-
біеї, кареле есте вртъторівіл челві dіntjі Arхіепі-
скопъ Сърбескъ Савва, кареле ай фостъ лптимі-
торівіл Іерархіеї сърбіе ші rezideazъ лп провінціа
націонале автопомъ сърбесакъ.

пъль ла Брашовъ, пе луңпдъ афаръ пічі Сівілъ,
къ ротъпії съптъ чеі таі пе тѣлцътіді, че се до-
ведеште дествіл пріп пътіроаселе протесте але
лоръ, къ ачеаста лпсъ триве съ фіе аша, лптві
пептру къ dopindce лоръ пъ се потъ лпpliпі, алъ
доіле пептру къ комесілі падітві съсшті аре про-
блема, а реорганіса пе ваза ппктелоръ рег-
глатіве, къ пъ се поате лпpliпі ші арб фі ші
nedрептъ, ка лп тоате корпорацівіле de алецере
ші препрессантъ преквтъ ші латацітрателе ші оғі-
чіолате саксепландаші съ стеа жвтътатеа ам-
плоіаціоръ din ротъпії, къчі ачеаста пе лъгъ dom-
піторівіл дрептъ de алецере пічі пъ се поате пъп-
лі лвкрапе, къ деакъ тотвіш саі алесъ ічі колеа ші
ротъпії, ачеаста са фъквтъ пептру квалітатеа ші
лпкредереа, че о ай лптре алегъторі, іарп пъ пеп-
тру къ съптъ ротъпії, преквтъ саі алесъ ші сасії tot
din ачесте тотіві (?) , къ къ окасіонеа ачеаста лпші
еа вое аші аdevъчі амінте ші de алецереа сепаторі-
лоръ сівіані, decspre каре аdevъчі таі ла вале о дъ-
рероасъ стрігаре а „Телеграфлі ротъпії“ ші аст-
фелів зіче, къ челе вртътоаре арб потеа форма ла
acheаста вп коментарії тікъ.

Е дрептъ къ ротъпії съптъ чеі таі пемтві-
тіді пептру къ се въдъ ші лп віаца констітюціональ
пріп інтріціле, egoіstvі, лпгвстімеа іnіtіe ші
прівіледіле, ла каре се провоакъ падітвіе коль-
квітоаре, таі ръвъ апъсарі, ка кътъ ераа сътъ а-
солютістъ ші не шіръмъ кътъ таі поате „Herm.
Zeit.“ ші амінти ачеаста фъръ съ рошасъ пъпъ
днівъ орекъ, кънд лпсаші веде къ dopindce ротъ-
пілоръ, таі алесъ лп Сівілъ пъ саі респектато лп-
тру pіmіka; de че пъ се погъ лпpliпі dopindce ротъ-
пілоръ? доаръ пептру ачеса пептру къ ковж-
шескъ къ пътвіл пе сасії, ші се тетві съ пів асбіръ?
саі къ доаръ пътвіл ресескъ пъ арб фі ші патріа-
лоръ, чи пътai ескісівъ а сасілоръ? Доаръ пъ штіе
„Herm. Zeit.“ къ патріа фонділі ресескъ пъ рабдъ
deosesіре лп трактаре локкіторілоръ лві, ші декъ
пъпъ актъ сасії саі потві пе база лп nedрептъділ
лор фацъ къ ротъпії пе ачеса лппрежвраре, къ ре-
ліціа ротъпілоръ пъ а фост пріпітъ лптре челелалте
алецереі, чи пътai съфірітъ, пе чесе ва база астъзі,
кънд лптерпіквіл къвіптъ епврітъ днівъ тропвлі
лптвітескъ а zdrobіtв kътвтеле, лп каре це-
теа релігіонеа поастре пріп песфірінда іnіtіcі-
лоръ ei? ай доаръ ei сокотескъ пе ротъпії ші астъзі
de хелоці, стрыпні ші фъръ de патріе лп пропрія лор
патріе стрътошеаскъ? фі арб лпсъ ачеаста пвтаре
а сасілоръ, сеппвлі чівілісаціоне, ла каре се про-
воакъ пепрекврматъ? фі арб ачеаста пвтаре дні-
мъпоясъ ші egoіstіkъ комітівіль къ спіртвіл тім-
пілі, че чере дела о падіе чівілісать къ totvіл алтъ
пвтаре? Даръ пе зіче „Herm. Zeit.“ къ D. Комесі
а реорганісатъ днівъ ппктеле регглатіве. Еі біне!
Noї штітві къ ачесте пъ не съптъ фаворітоаре пеп-
тру къ съптъ фъквтъ de пої фъръ пої, лпсъ атвпчі D-
піалъ пъ а автъ de че сімвіла егала лпдрептъділ
а ротъпілоръ, ші пъ тревіа съ пвбліче лвтей ла
тоате лптрепріндеріле офіcioасе, къ есте лпсър-
чіпатъ de Maiestatea Ca, ка съ факъ дрептате ро-
тъпілоръ, къчі даکъ се дрептате, саі таі пвдіn зіс
пътai къвіпцъ ачеса, че а фъквтъ днівъ, апої
атвпчі пъ штітві, че idee ай сасії decspre егала лп-
дрептъділ, decspre къвіпцъ ші дрептате. Апої
ші пе лъгъ ппктеле регглатіве пъ арб фі тревітъ
съ віте de къвітеле Maiestatі Ca, къ ай съ се
факъ скімвърі adъпкъ тъіeto аре. — Декъ
лпсъ ачесте пъ атвпчі сfіndenіа ппктелоръ реггла-
тіве, деакъ ротъпії ші лп tіmпvіl de фацъ ай съ
се прівеаскъ de сасії ка пштіе хелоці, тъіепрі,
пвсторі кътъ ле зікъ, атвпчі ачеаста съ піо спвпъ
еі лп фаца лвтей ші пої вомъ тъіеа пъпъ атвпчі,
пъпъ кънд лпсълдъ ла жвдекътвіл челъ пвтер-
пік ші пепретіпторій — ла опініоне пвблікъ, вом по-

Сівілъ 2 Івніе. лп Нрл 19 алжіріалвілі
постръ атінсерьтъ лптрвіл артіклъ тікъ ші пої
деквріре реставръріе чентвітвіратвілі ші алжі
Мацістратвілі сівіанъ. Ачестъ артіклъ а datъ апсъ
лві „Herm. Zeit.“ а се рескокорі днівъ обічевіл събъ
лп Нрл 42 лптрвіл артіклъ лптітвілатъ „Reor-
ganіsatiоне; лп каре аратъ, къ алецеріле пъ ай лп-
дествілі пічі лпсъші пе сасії, къ бгвгірі къ окасі-
онеа ачеаста ай консвнатъ къ ротъпії dela Орьшія

tea beni аколо, unde ne- ва фі копчесъ ші поль вре-
датъ о не еспріта певоile ші съферінцеле поастре.
Че връ D. Комесъ алта съ цілтеасъ пріп ачеаста
пъртаре, декътъ съ арате лютей, къ сасії тоате ле
факъ фадъ къ пацівеле челелалте, dap deakъ ля-
кърблъ есе алтфелій, віна пъ е а лордъ, чі а ачстора,
къ пав бърбаці кълді, препараці, dectoinіч de пос-
тэрі пъвліче.

Фінд ю 57000 роціні фаць ю 36000
 сасі din скавпвл щ Сівілі аж червт амплоїаді ші
 дерегеторі пе жвщтате , зіче „Herm. Zeit.“ ю do-
 рінделе роцінілор ю се пот ю ʌtspilnі ші de ачеса
 пекуптьнд ю німіка, аратъ ю аша є френтъ , ші
 квтъ ю , deакъ дспъ пъререа лві, френтвл ю се
 тъсвръ дспъ пътервл щі пътереа фісікъ , чі дспъ
 потерепа ітелектваль , каре ла роціні дспъ пъререа
 лві ліпсеште . — Еї віне , фіє ші аша . Дар ю пре-
 клоаште . „Herm. Zeit.“ тот ю ʌtп арт. ачеста , ю
 ʌtп Сівії ю е ліпсъ de ітеліціпц роцінъ , ші то-
 туши че ресултат възгвръш ла алецере ? ші че пъ-

къропа ле адъчетъ тълцъмита чеа таи таре — тнк
не зиоъ аѣ пѣсъ ставіль ачестъ елементъ тнфиръ-
ториѣ, каре аѣ префѣкѣтъ тн чепушъ 50 de касе
динпревъ къ челе din жървлъ лоръ, дої првпчі д-
кжте З апі тнкъ ш'аѣ сферштѣ виада прп фокъл
ачеста; казза априндерії аѣ фостъ пегріжеа; къч
дintро щвръ аѣ ешітъ фокълъ, unde упъ копілъ а-
твялатъ къ летпнше de апринсъ. Dee Dzeѣ ка о-
менії пострї тн віториѣ съ се тнгріжеасъ та-
біне de фокъ!

Onъ Вълсанъ

Ромосъ 25 Maiи. D. Николае Гъма а дѣрві
пептре С. Бісеріка поастръ о kandilъ фрътоасъ de
арціптъ. Преоціме щі квраторія бісерічії се веде
даръ плькътъ иndеторатъ тълдъті пъвліче D. Дѣрві-
торію ти пътеле илтрещей авште бісерічешті ро-
гъндъ пре Dумпензъ пептре съпѣтатае лъ.

Преодіма ші кватория С. Бісє^{річі} греко-орієнтале din Ромес

Орештіє 20/8 Mai 1861

Дакъ бртаримъ къ атепцівне пашіврile de по-
тъпі фъкоте ла окасівпea проаспетeї реоргапісрї :
Комітателоръ ші Скаупелоръ, апої венімъ ла кон-
віндерe, къ пої пв сжптетмъ дп градблъ ачела дп-
пaintадї дп практикъ de a ne фолосi пе кълi necin-
черi de фаворeа дрептврілоръ, дп каре съптѣ копло-
квітоареле пашівпї перомънe.

Dintre mai multor lăptători, se fiș cîțră fișă
lăptă de oř che soř, că așeala va cîdea sâcrifică
care va cîpoaște mai puțină apăcătările contrari-
loră cei și totdeodată va ţi avea chea mai puțină
rătățe apăcătărî rafinate spre a jignirea cîntă-

Дакъ пои ротъпий нѣ сънтемъ adenau de рѣфи
пъриме de кape с'а ѿолоситъ контрапи ла реставръри
нсе ници о deportare центра пои, dap e o давъ, къ
амъ ренасъ маи песте тотъ пединафъ.

Се поате пресъпнте къ органісърile ачесте сънтъ въ че пътai de жои пънъ таи апои, ва съ zik iap ni ce ва да окассиуне кътъ таи квръндъ а таи лъ парте ла асеменеа реорганісърi. Оаре съ пъ не фio noаъde nічi въ фолосъ пъцпните поастре dela реор- ганісърile треквате ла челе вътоаре? ей кредъ къ да

Е къ пепѣтіпъ ка чиеваш се фіе Фостѣ de Фа-
дъ ла тоате реставрърile, карї таі totъ камъ пе а-
челаш тъмпъ аѣ декрсъ, шї totъш dopimъ, шї
ши трівзіпъ імператівъ ка decpre тоате съ авемъ

Ачеастъ din үртъ пio пътетъ къштига din ziape, дпсъ пътai ашиа, дакъ ачелора се ва компіка кърсвъл лякрърі оп; деch а лъса не компікатъ вр'о парте сеаб алта а асторъ лякрърі, аръ дпсемна а детраде ротънілор de атътеа ері окасішнеа de a дп-въца шай пътетъ не веніторій.

Amī cīnă amia dapă de стръпса даториъ падио-
паль а комюника деекрътереа лъкрърилор реорганисъри
Сказъвълъ Орештиеъ, ти кътъ ачелеа din проинътъ
есквириица ти съдъ къдоските.

Дп 2. Апріле а. к. с'аѣ лъцітъ о файта камъ
лъвъдшітъ — інъдшіт къчі се камъ околеа din партеа
счітъ ка ротъпій съ пѣ авзъ къ пе 4. сеаѣ 5. Апрі-
ліе а. к. ва soci Комісія Salmen dela Biена ла Оре-
штие къ лисърчіапеа de a peorganica фѣндѣл реїзъ.

Они, шакъ сашъ Сашн ѿш да тоатъ смілица
де ші пътai камъ пе влідъ а пе фаче съ кредемъ, къ
Колісвлъ пътai ва трече прип Орештіе ла Сібій, ші
къ реорганикареа Ск. Орештіе о ва лятреппінде пъ-
тai ла үрмъ, пекътъ адекъ ачестъ оратші стъ ші
ди Шематистъ ділоктів.

се тотъ ad^{ea}na , ши адекъ камъ пе ас^квнсъ , тегръndъ
ieⁱ киаръ ла жпвечіпатель Сатъ Ромосъ спре консул-
търі , п^oмаі декътъ амъ жпчепт de neam ad^unatъ
mi noi , спре а пе жпцелене , къ че ap фi de фъкнтъ .

Дъпъ че неамъ комплікатъ ідеите ші пъреріле
и пріма аднапе с'аѣ афлатъ а фі de трієзінъ
а лпвіта върбадії ші де прін Компеле Сътешті ції-
тоапе de скавпвлъ Орештіеї, ші пъпъ атвчіа а таї
medita, апої лптро Конферінъ таї комплеть съ
се статореаскъ че ар фі de үрматъ, преквмъ с'а ші
Лптемплатъ.

În zioa următoare adunându-ne îapă în Casă parohială de aci, căm 60. înși fiindă toate clasurile din Scaună reprezentate, c'ăș lăsată ca obiecte de pertraktare, претърпиле: оаре към сар пътеа афла теноарея инструментите Комисия? дахъ пои ротъни нъ сънтемъ липшилца! decupe венреа ши аwendеле лвъ, съ лвътъ парте саš нъ? ши ип каевъ динтий Къмъ? &c.

Фіндъ адвъріле естеа челе dintъи de 12. anі
Лпкоаче , п'реа къ ератъ амідії de Comnъ Лпкъ ;
п'реа къ Лпсъші пвці креzi къ n'ai de a te teme de
вр'o пвтере, каре съ тe ddsie акась , і птъндъ къ
de че с'a Фъктъ adspara ; Лптръ ачеia впї dintre
mai intelліценї аж' діннтъ кввптьрі , лп каре с'a
amintitъ ші ачеia , къ Fierвлъ требве Лпtincъ пнье e
kaldъ , къ аветъ de a ne ферi de indiferentistъ ка
се Fimъ ферiші de блестъвлъ постерітъде , къ
de твле опi не венеа ші noa a iппята стръвпілоръ
поштrij пепъсареа ші лашітатеа къ пв nea кроіт алъ
соарте Лпкъ пе атвчі пе кънд ръвлъ ера ла личе-
пвтъ , ш. а. пвдинъ тімпъ , ші ентвciаствлъ падіо-
налъ ера Лппіегатъ .

Апои пътнай декътв с'ај дпчепятв десватериле
Фиреште Фрэнзърпндсъ ппкти регл. Шематичеле
векі (къчі акъта лші тай вітасъ отвлъ de система
антимарчіалъ) ші патентеле ші opdinъціспеле ема-
нate dela 20. Октомвріе лкоаче. La finea десва-
терілоръ с'ај дпсърчинатв впвлъ dintre пої а згръзві
копклъсъл дпделецирілоръ постре лптро формъ аша,
кътв ачелеса съ се зікъ, ші апои се ice dee dee ші лптро
коніл. Еарору кү Саймон

Конференца аста атоі с'аň ұнкіетті, дәпъ че
mainainte ші аň тай ұншіаратті ұнтр'о лістъ Intelі-
гengia пептұрғ Фонкшілі, ші Indibizi пептұрғ Комб-
питеттік оръшард

Либертатъ бръшанъ.
An zioa брътътоаре с'аš adsnatъ лн а 3. Кон-
ференциј рошъниј, лн каре с'аš чигитъ шi прiимитъ кв
запанимите de вънъ брътъторизъ проектъ de квевъп-
таре кт тезъ Георги Сачински (Р. Н.)

Ungaria. Posta in 7 Jun 1861.

garia Pest

(Incheere.)

Cs. In 3. Iuniu a vorbitu anteu Ds Pap Janos. O vorbire frumoasa in feliul seu, si precalculata pentru aplaudari, — din dacestea a si avutu partea. Cu sen-tarea aru si bine publicata toata si romanesce. D Pap vorbeste numai in treba nationala, si dupa ce dice, ca nu poate desparti romanul de patriot, con-tinua mai departe „se nu cugetem nime in patri'a aceasta, ca interesulu romanului din Ungaria aru si altutu de-catu a Magiarului, dora pentru aceia ca seu natiun-a-litatea, seu limba seu relega; iaru si fostu catu de-putinu apasata prin magiarismu, — si caci amu ave-ceilu mai putinu pretestu a si cu niste simtieminte con-trarie in privint'a magiariloru. etc. etc. si in fine o incheie asia: Pe acestu poporu romanu 'lu recomandu-ju atentiunei natiunei mageare, si a casii acesteia ca reprezentantiei tierei. Garantarea pretensiunilor na-tionale celoru sanatos'e ale acestui poporu ro-manu, implinirea dorintelor acestui poporu romanu pe bas'a libertatiei comune si a egalei indreptatiri, intarirea autonomiei bisericesti a acestui poporu ro-

^{*)} Токмаи азситъ, къ D. Рошка, каре пъ се алеасъ de сенаторъ, есте densmitъ de секретариѣ ши фисърчинатъ къ inspekcіонеа Сълштеи. Нои кредемъ къ D. Рошка ва шти ка ротънъ, че е

nia a acestui popor romanu, și ajutorarea cultivării acestui popor romanu, aru pastra unu astfeliu de popor pentru tiéra, care fericirea si bunastarea nu și o aru eantă intralău locu decat acolo, unde o pôte afla, adeca in Ungari'a, care in bine si in reu aru trage la olalta cu magiarulu, si care si'arn află tóta gloria, pentru binele patriei comune a trai cu magiarulu decumva se pôte, seu decumva se cere a muri cu densulu.

Dupa densulu a vorbitu D. Misiciu, care dupa ce pleda forte pe lungu pentru resolutiune, vine si la eaus'a nationalitatiloru, — care pasu din vorbirea D-sale, asemenea aru fi de dorită se se publice dupa gazetele magiare, si romanesce.

D-lui dice intre altele: „Domniloru eu nu tienu intrebarea nationalitatiloru de fetulu reactiunei, ci de fetulu spiritului tempului. Cumca reactiunea le a folositu pana aici, e fapta, cumca iaru placé se le folosescă si adi, éra e fapta, dar cumca toate incercările reactiunei voru cadé de asta data anca e fapta. Reactiunea amagindu pe natiuni, s'a folositu de cestiunile nationalitatiloru, numai că in urma se le apese precum s'a si intemplatu, noi inse le vomu resolvî, ca trebue se le resolvîmu. Viitorulu e a natiunilor libere, asiadara libertatea nu se poate desparti de nationalitate. Care voieste se garanteze viitorulu libertati, trebue se poftesca si garantarea viitorului nationalitatiloru. Eu vréu se facu Ungari'a libera prin natiunile ce olocueseu, pe acestea libere prin Ungari'a; pentru aceea poftescu, că cestiunea nationalitatiloru se se rezolve pe o basa indestulitóre si incau incapă cu integritatea tierei cea mai lata, etc. etc. miar placé că in aceea ce se va tramite in susu se spunemu expresu, cumca diet'a se vă ingrigi si despre biserică romailor ortodocsi, despre provederea acestei cu episcopi romani, despre preotii, invetitorii si scoalele nostră; carii de seculi ascépta imbunatatirea sortii loru. etc. etc. etc.

Siedintă din 5. Iun. asemenea fu una dintre cele mai interesante pentru noi. D-lu Ioane Popoviciu — Desenú, alesulu cercului Radnei era verificat u de 2. septemani, dupa verificare inse sosi unu protestu din partea catorva persoane, intre dansii unu preotu serbu din comunitatea romana Sabadhely cu numele Petroviciu, cari se dau de alegatorii eutarui Advocat din Aradu Csemeghy. Unu protestu nerusinatu, plin de nesce invective indreptate in contra persoanei alesului mai multu de catu in contra legalitatii alegerei. Cercul Radnei alesesa dintru inceputu pe D-lu Petru Cernoviciu de ablegatu, aceasta insa fiindu alesu si in alte locuri prin serbi a multie- mitu de Radna si acolo s'a intemplatu alegere nouă. D. Cernoviciu a intorsu increderea si onórea, ce i o facura romanii cu aceea, ea amblandu din satu in satu cu Advocatul seu Csemeghy — care intre noi sia disu e unu ovreu botezatu — si peste voia romaniloru l'a recomandat se'l aléga in loculu seu, afara de aceea n'a crutiatu neci bani neci ostenele, tóta medilócele a intrebuintiatu numai că se reésa invingatori. Asta e mutiamita D-lui Cernoviciu, si cu asta s'a stricatu pentru totu deauna la romani, si cu densulu din preura si cativa romani, cari a fostu destulu de slabii la sofletu lasanduse a se face uneltele lui Cernoviciu, de cari ne pare forte reu, inse n'avemu ce face. Pung'a si cativa ómeni cumperati din alui Cernoviciu au lucratu pentru Csemeghy, — romanii au fostu destulu de cu minte de au manecat si beutu pentru sanetatea D-lui Cern. pana in momentul din urma, la votisare inse s'a dusu acolo unde ia trasu anim'a, si Csemeghy n'a capetatu neci unu votu. Dupa acesta rusine cumplita se punu caliva din cumparatii lui Cern. si tramitu unu protestu la dieta, si ceru, că se se nimicésca alegerea lui Popo-

viciu. 1-o Pentru ca la alegere s'a comisul illegalitate, ca in comunitatea Szabadhely s'a in chisul drumului de tiéra cu unu lantiu, că alegatorii lui Czemeghy se fia impedeccati a merge la locul alegrei, si 2-o ca alesulu n'aru avé calitatile cerute etc. etc. aci se slobodi la nesce personalitati de care nu unui Csernoviciu. Csemeghy si Consorti, ci celu din urma tandleru aru trebui sei ha rusine ale aduce pe tapetu in o dieta. Comisiunea verificatore pre langa tóte, ca avea la mana unu atestatu dela comuna Liberian'a (Szabadhely) romanescu subscrisu de 180. alegatori, prin care tóte scorniturile de mai susu erau demintite, nu sciu din respectu catra D. Cernoviciu, séu dora era informata de nesce corespondintie reu-tacióse a jurnalelor magiare, destulu ca a fostu destulu de nedrépta asi da opiniunea, cumca se se transmitia o comisiune care se incvireze lucrulu. Acum se fi vedutu pe romani cumusarira unu dupa altulu *) DD. Vladu, Mihaly, Fauru, Maniu, Butcaunu, I. Pap. Pop'a si Babesiu, toti combatura cu tóta energi'a opiniunea comisiunei verificatore, esprimandusi parerea de reu si mirarea cumu a potutu susatins'a comisiune a da crediemantu acelorui persone care prin atestatui Szabadhelyeniior sntu vaditi de ómeni cumperati a lui Cernoviciu, unde minciuna se pote prinde cu man'a, ca e lucru de risu a crede cumca prin unu lantiu s'aru poté inchide drumulu de tiéra, si ca chiaru intemplantuse acésta cei ce aru voi naru poté merge pe altu locu acolo unde au voia, etc. etc. se ordoneze incusitiune, etc. etc. si posescu că Popoviciu se se verifice. Au vorbitu si dintra magari cativa in intilesulu acest'a, si numai aceia, dela carii romanii neci candu n'aru fi asceptat b. Eötvös (sic!) si Kazinczy au vorbitu in contr'a. Venindu treaba la votu, Popoviciu fu verificat cu o majoritate insemnata, éra D. Eötvös care se vorbesce ca senguru aru fi propusu si spriginitu in comisiunea aceea ce s'a urmatu, capeta prin asta o lovitura careia asemene D-lui de multu nu a esperiatu. Ve asigurezu DD-loru ea romanii catu suntu de putinei, candu facu causa solidara din ceva, insufla respeptu in tóta diat'a, si reesu invingatori, ca pe cumu se vede de frecari nationale se ferescu parintii patriei mai tare decat de orice, nearu placé numai ca in astfelui de lupte se vedem si pe romanii din partea stanga luandu parte!, eaci pana aici nu ne prepotem lauda. — Astadi se va incepe desbaterea adresei in merito.

Pesta 14 Iuniu n. 1861.

Cs. Adeverat'a lupta constitutionala a reprezentantilor romani dela diet'a Ungariei se incepu numai vineri in 7 a. l. c. adeca candu se incepu desbaterea din punctu in punctu a proiectulu de adresa depusu pe més'a Casii representantilor pr'in renumitulu Deák. Vineri se incepura dara desbaterile adresei, si oamenii superstitioni tienu ca vinerile suntu dile nenoro-coase, mai scie si D-dieu ce o se mai aduca si aceast'a asupr'a capului nostru, destulu ca de o camdata n'avemu pré mari sperantie de o indestulire totala, ca frati magari chiaru la pasiulu d'anteiu se arretara pré cerbicosi, pré ne tolerant. — Nu voiu se tienu pe cetitori in acceptare pana ce y'oru ceti totu decursulu desbaterilor, că se scie resultatulu, ci le spuiu innainte, ca: representanti romani pe langa toate ca se luptara că leii, ca aperara interesele romane cu unu curagi si o perseverantia rara, cadiura cu toate amendamentele loru, cu toate modificatiunile ce din punctu de vedere romanu poftira că se se faca in adresal.

*) Bravo! se traiasca deputatii nostrii. R.)

Acum'a dara me voiu incercă a descrie pe scurta desbaterile ce urmara in decursu de o septemana in privint'a aceast'a.

In 7 a. l. c. dupa ce se facura cateva modificatiuni de interesu generalu in adresa, ajunsera la punctul alu 4 care suna, asia: „Összegyültünk mi is, mint a magyar nemzet Képviselői” (neamu adunatu si noi că reprezentantii natiunei magiare.)

Marót Iános propuse, ca in locu de „a magyar nemzet Képviselői” se se puna „a magyar ország in nemzet Képviselői” (reprezentantii natiunei tierei unguresci) éra.

Dlu Georgiu Pop'a facu urmatoarea propunere: In loculu cuvintelor: „Magyar nemzet Képviselői” eu dorescu aplicarea cuvintelor: „magyar ország népképviselői” (reprezentantii popoareloru din Ungari'a) caci in Ungari'a locueseu mai multe natiuni, si ori si care din natiunile acestea pretinde adi se poate dice cu o zelotipia că cuvintele „natiune”, „nationalitate”, „egalitate” si la densele se se aplice. Eu dorescu si pentru aceea primirea cuvintelor: „Magyar ország népképviselői”, pentru ca Articolul V. 1848, carele vorbesce despre Dieta, se exprima astfelu, — si de cumva o se remana testulu: „Magyar nemzet Képviselői,” atunci natiunile cele nemagiare, voru vedea intru expresiunea aceast'a ignorarea s'a, care ignorare cu atat'a va casiună mai mare sensatiune, cu catu legea neci unde nu vorbesce de diet'a nationala si de ablegatii nationali; ei vorbesce de diet'a tierei (Országgyűlés,) si de ablegatii popoareloru.

Kalanz Pal: Eu partinescu propunerea antevorbitorului meu, se punem: „Magy. orsz. népképviselői” inse nu pentru ca dora miar si frica de esprimarea cuventului „nemzet” ca in aceasta patria numai o natiune esista. etc. etc. D. Mihali partenesce propunerea Dlu Pop'a, precum si D. Ios. Papu, provocanduse la legile din 1848. Beszé Iános sustine testulu. Aci apoi se ivi unu oratoru teneru in dieta, inse cu o elocuentia si o maniera imputioare. Dlu Vasiliu Buteanu din Chioru, care sprijinindu propunerea Dlu Pop'a, intr'o vorbire scurta, inse foarte frumoasa si meduoasa (vedi „sürgöny“ Nr. 131) arata fratilor magari, ca „bas'a cea mai sigura a libertatii si fericirei patriei comune nu poate fi alta decat increderea natiunilor in olalta, increderea e unicul portu, prin care potem pluti in valurile volburoase ale acestor tempuri viforoase, si potem da peptu cu periculii ce ne amenintia, increderea, fara care si coroan'a domnitorilor e seara e unicul limanu, la care ajungandu ne potem inbratisia fratiesce, si intindindune dreapta cu siguritate, neci candu nu ne obosim, aceast'a inse ni o potem cascigá, numai déca in toate lucrurile noastre vomu procede strensu dupa perfect'a indreptatire elegala, si pentru aceea se nu damu ocasiune, de care folosinduse cineva se poata dice, cumea natiunea magara nu vré se recunoasca alta natiune in Ungari'a. etc. Ca se simu mari dara, trebue se cascigam in crederea celorulalte nationalitatii eu din partemi ve incredintiediu, ca decumva interesele romanilor voru fi indestulite asia precum pretinde tempulu si dreptatea naturala, atunci spre innaintarea binelui comunu, totu romanulu e unu muru ne ocupabilu.” — Vorbirea aceast'a se parea ca i cascigase pe parintii patriei, celu putin de pe fetiele loru se vedé o multumire, inse mai multu ne strica unu serbu Ignatovits Jacobu, care in contra convingerei si voei alegatorilor sei intari, ca in Ungari'a suntu nationalitatii mai multe, inse natiune politica numai un'a este, a magyar nemzet. Lui i secundara apoi mai multi, inse neci unulu nu fu asia fara tactu, fara cumpetu si fara

sfiala, ca unu Armeanu alesu de romani capacitatii cu acovita si cu fokosie, acestu Domnu e.

Vertán Endre (siede in dieta tocma langa D. Pap Iános) alesulu cercului Ceic'a in comitatul Biharei, pentru care parochulu localu D. Venteru si a pusu capulu, pentru care doi preoti romani cu numele Ioanu Damianu din Rotaresci, si Eutropiu Papu din Spinusi aflara cu cale a scrie unu laudatoriu (testimonium paupertatis) in Pesti Hirnök Nr. 68 in care laudandu calitatile si patriotismulu alesului loru, si batura jocu de candidatii romani, numindui de belitori si reactionari, (Doamne iertale ca nu sciu ce facu! ca eu stau bunu ca dloru nu au sciutu ce lea ascernutu alesulu loru pentru subscriere, ca nu sciu atat'a unguresce) si in fine pentru care chiaru si damele anca si au intrebuintiatu influinti'a, ca se poata fi alesu (avemu la mana o epistola a Domnisoarei romane Nina Popoviciu din Holodu, scrisa Dlu Farkas parochu in Rogozu, o epistola foarte curioasa in felul sen, se incepe cu „Az oláh csak oláh marad!” scl. si l'u amerintia cu influinti'a D. ei, decumva, nu va conlueră, ca se fia alesu Vertanu) Dlu Vertanu dara se scoala, si cu o aragantia demna de soiulu seu, danduse de alesulu unui cercu romanu ataca pe reprezentantii romani, i demintiesce, ca ei nu reprezinta voia si interesele poporului romanu, eis i toata inteli-

ginti'a romana voescu se duca poporulu in retacire, idei de astea separatistice (dupa mintea Dului) se ivescu numai in creerii celor ce viseaza o Daco-Romania, ca acestea suntu numai nesce tendintie periculoase ale unoru romani invescuti in metasa si vestimente de panura (posztó) inim'a romanului invescuta in sumanulu celu duru inse, e buna, nestricata, Dlu si a comunicatu program'a cu alegatorii, care sta numai din 3 cuvinte, adeca, a fire „omu de omenia,” (asia dieu!) patriotu (ce conceptu falsu de patriotism!) si magiaru adeca liberu, (ca si cumu numai magiarului iaru placé libertatea), alegatorii lui l'au priceputu, si numai ca atare l'au alesu, romanii nu dorescu alta decatul se fia liberi si magiari, cunoasce elu neajunsele si dorintiele poporului romanu, ca si Dlu se trage din unu soiu (faj.) care nu e magiaru (serace romane fiulu lui Traianu la ce mai ajunsasi, ce semeni ai!) pentr'aceea protestéza deadreptulu (egyenesen tiltakozom) in contra tendintelor representantilor romanii, caci poporulu romanu nu le doresce.

Nu potu insiră aci toate incriminarile si injurariile ce a incarcatu D. Vertanu asupra intielegintei romane, vóm vorbi despre Dlu mai pe lungu in numerulu viitoru, — aceea inse nu pociu se otacu, ca portatea intregei diete manifestata sub decursulu acestui cuventu scandalosu, a fostu foarte nematura, si nu ne da destule sperantie de o bona vointia, caci toate expresiunile acele pseudo patriotice, si dejosiatoare de intielegintia romana erau primeite cu celu mai mare entusiasmu, si chiaru cu aplaudari ca in teatru, aceasta portare dicu m'a pusu la cugetari. Tempulu era cam innapoiatu si multi dintra romani fara ca se fi cugetatu ca desbaterile anca in diua aceea voru ajunge pana la punctul de certa, se indepartase, si asia remase D. Vertanu nerefutatu pentru astadata.

Pentru romani mai vorbi D. b. Simonyi Laios, care de cate ori a cuventat pana acum a incepandu din comitatul (Aradu) pana in dieta, totdeauna a partinu pe romani, care si pricepe si chiamarea de le-gislatore, daru si detorinti'a catra alegatorii sei mai bine decatul Vertanu, Domnulu Simonyi dice dara, ca pentru inconjurarea a ori ce presupuneri si necon-tielegeri, pentru multumirea celorulalte nationalitati, doresce ca propunerea dui Pop'a se se primeasca. Dupa o desbatere lunga si infocata in fine vine lucrul la votisare, si aci remasera nationalitatatile in minoritate, romanii perdura antea lupta.

Dupa aceasta bataie constitutionala tienura re-presentantii nostri anca vineri la 5 oare conferintia la Il. D. Gojdu, in care si impartira rolele pentru dilele urmatoare si se otară a se tinea intru toate o solidaritate, (la asta conferintia n'a fostu de fatia DD. Iura, Manassy, Murgu, Pap Iános, si Bic'a, cestu din urma s'a spariatu odata de ultraismulu celorulati romani, si de atunci nu mai are voia se vina in conferintie.)

Sambata in 8 la punctul alu 8lea propuse Conte Karoly Ede ca spre multumirea nationalitatilor nemagiare, si spre indepartarea a ori ce zelotipia de nationalitate, in locu de cuvintele „nem magyar szempontból, nem magyar érdekek szerint” (nu din punctu de vedere magyar, nu dupa interes magiare) se se puna „nem hazai szempontból, nem hazai érdekek szerint” (nu din punctu de vedere patriotic, nu dupa interesul patriei:) asemenei si romanii dedera unu amendementu colectivu sub-scrisul de DD. Vladu, Bogdanu, Popa, Ios. Papu *) Buteanu, Pascu, Babesiu, Maniu, si Ioane Popoviciu, in care afara de propunerea lui Károlyi, era si aceea, ca in adresa peste totu unde vine „Nemzet” (natiune) se se puna „Ország” (siéra). Amendementul acesta colectivu facu mare sensatiune in dieta.

Szalay dice ca aru si o mare calamitate, decumva ori ce expresiune aru da ansa spre desceptarea intrebarei nationalitatilor, desbaterile se aiba mai multu principii naintea ochilor decatul vorbe si cu atat'a mai vertosu, ca proiectul lui Deak a cascigatu pana aci placerea Europei.

Kalanz Pál: Decumva tota expresiunea eru sterni frie'a nationalitatilor nemagiare, apoi adi manu n'am mai cutedia a dice neci cuvintele „Magiar Ország,” „Magyar” etc. si amu si siliti se ne negamu ins'asi nationalitatea nostra; nationalitatile nemagiare aru trebui se se consideraze pe sine celu putinu de membrii natiunei politice magiare etc.

Klauzál: Repräsentantii romani s'aru putea convinge despre aceea, cumca întrég'a Casa e insufletita de dorinti'a a destulii pe nationalitati, inse cuventul „patria” nu e asia caracteristica ca „natiunea,” sub acést'a natiune inse se intielegu toti locuitorii Ungariei fara diferintia de relege si nationalitate.

Bogdanu: Onorat'a Casa trebuie se fia cu bagare de séma la aceea, ca romanii candu pasieseu pe tapetu cu astfelu de pretensiuni, nu facu alta decatul si implinescu cea mai santa detorintia patriotică, caci ei ca fii unei natiuni ne magiare sciu mai bine ce urmari potu avé astfelu de cuvinte, care se potu explicá in mai multe intielesuri, ei sciu mai bine ca inimicul comuni ce arma puternica potu face din cuvintele acestea, si pentr'aceea consciint'a le demanda ca pe aceia caroru le voiescu totu binele, sei faca atenti la tote pericole. etc.

b. Eötvös inse le pusa capacu la tote. Dlu dice ca legile din 1848. a recunoscetu drepturi egale pentru tote nationalitatile, si dieta de astazi are chiamarea se le aplece in præsa, pentr' ce Dlu va si depune pe més'a Casei unu proiectu de lege in cestiuinea natiunalitatilor. De altmintrea Dlu cunósee civi agali si mai multe soiuri de popore (népfajok) natiune inse numai un'a magiara (sie!). (Intr'adeveru dupa articulii cei frumosi publicati prin „Pesti napló,” ne a surprinsu asta dechiationa)

*) Jurnalele magiare din gresieala publicase in locu de Pap Iosef, Pap Iános, ce era o vatemare, pentru amendoi; adeca pentru D. Ios. Pap pentru ca nu, era pentru D. Pap Iános pentru ca lau pusu intre ceia lali romani, Dlu Pap Iános inse facu asia de bine de dede eri in Pesti napló, unu Nyilatkozat, cumca numele lui numai din gresieala a potutu luncea acolo de óra ce Dlu na subscrisu amendementul respectiva, nefiindu conformu convingerei D.

Ratiune a domnului Baronu, si acum a vedem ea D. Kafka din Beiusiu — care a disu „ca se nu viseze romanii aceea, ca dora acestea totu s'aru implini, asta e numai politica, ca se momésca pe romani, si sei insufletiasca pentru cau'a magiara” — la priceputu mai bine de catu noi.)

Vladu: Scim noi ce e diferintia intre natiune genetica si natiune politica, si tocma pentru ca in limb'a magiara nu este alta numire pentru cea genetica, si alta pentru cea politica, nationalitatile nemagiare totdeun'a suntu ingrijate si vedu unu periculu pentru sine, candu vinu sub nume de „magyar nemzet,” aceea inse nu asta cu cale cumca Cas'a se devina in o astfelu de inversiunare candu iesu romanii cu nesce pretensiuni asia ne vinovate ca astea, reprezentantii romani a datu destule dovedi de patriotismu atunci, candu a primitu asuprasi postulu acestu greu, candu nu sau retrasu de a dà mana de ajutoriu magiarilor in deslegarea acestor probleme de viétia, in nesce tempuri asia grele cum suntu astadi etc. etc.

Venindu intrebarea la votu, majoritatea fu pentru delaturarea amendamentelor, si romanii perdura a dou'a lupta gloriosa.

Luni ia 10. l. c. dede Dlu Sigismundu Popoviciu unu amendementu, in care doresce ca in punctul 31. unde e vorba de nationalitati, in locu punctul din urma se se puna: „Ak arjuk törvényben Kimondani, hogy hazánkban valamint kiváltságos osztály nints, ugy ne legyen kiváltságos nemzet sem” (voimur se enunciem pr'm lege, ca in patri'a nostra precum nu este clasa privilegiata, asia se nu fia neci natiune privilegiata) motivandusi propunerea cu parerea de reu, ca cestiuinea nationalitatilor numai per tangentem vine in proiectul lui Deák, — in patria e ne incunjuratu de lipsa ca toli se fia egali, ca toti sesi iubesa patri'a asemene, si ce e contrariu principiului acestuia trebue delaturatu din legi, si pe bas'a perfectei indreptatari egale se damu nationalitatilor totu ce incape cu integritatea teritoriu lui si independenti'a tierei.

Branovátsky (serbu) partinsece pe Popoviciu, inse pentru natiunea sa (statatore din 1,000,000 de susete!!! mare e obraznicia unor' totusi!) se se recunósea mai multe drepturi decatul pentru celealte, ca serbii au si privilegii, si n'aru si dreptu ca ei se capete numai catu cei ce n'au dreptu istoricu. —

Faur tiene o vorbire forte importanta si frumosa (vedio in „Sürgöny“ Nr. 133.) in care desvöltä cestiuinea nationalitatilor cu o logica rara, si sanetose, — dice intr'altele: „Eu tenu cestiuinea nationalitatilor de calciul lui Achile a situatiunei nostre, dupa a mea parere dela norocós'a deslegare a acestei cestinni aterna, se nu dicu mai multu aceea, ca Europei decumva voescu se ne iee in socotintia, amicilor si inimicilor se i potemu dice cumca noi 15. milioane insufletiti toti, de unulu si acelasi interesu, suntemu in stare a coresunde chiamarei nostre mai bine, decatul ori care dintra ei; etc. Despre aceea cumca cestiuinea nationalitatilor e o intrebare de interesu comun, má de viétia, credu ca nime nu se indoesc in cas'a acést'a. Principiul nationalitatilor e unu principiu adi, cumu a fostu principiul Crescincatului, a religiunei, si a libertatii, eu si pe acel'a ca pe ceste din urma nulu considerezu de scopu, ci de midilocu spre aungerea scopului finale, midilocu spre cultivarea si fericirea omenimei; má principiul nationalitatilor in tempulu de astadi e mai multu acest'a e midiloculu care s'a doveditu a fi mai aptu spre intemeierea solidaritatii poporilor, si a suveranitatii poporului in contra despotismului spre ga-

